

vergadering **C70**
zittingsjaar 2022-2023

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en
Justitie

van 6 december 2022

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Sarah Smeyers aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over erfbelasting op verzekeringsgiften – 756 (2022-2023)	3
VRAAG OM UITLEG van Sarah Smeyers aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de digitale erfenisaangifte – 757 (2022-2023)	8

VRAAG OM UITLEG van Sarah Smeyers aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over erfbelasting op verzekeringsgiften – 756 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Smeyers heeft het woord.

Sarah Smeyers (N-VA): Mijnheer de minister, ik heb u deze vraag al eens proberen te stellen in juli. Herinnert u zich dat? Het is een vraag over de erfbelasting op verzekeringsgiften. Maar we hebben toen afgesproken dat ik u die vraag op een later ogenblik opnieuw ging stellen, en daar zijn we dus vandaag.

Eind mei raakte bekend dat de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) niet van plan is om de erfbelasting terug te betalen die werd geheven op verzekeringsgiften waarbij het overlijden voor 31 december 2016 plaatsvond. We komen straks bij de relevantie van die datum. Dit blijkt uit een standpunt van VLABEL van 9 mei 2022, gepubliceerd op 31 mei 2022 van dit jaar. Nochtans zou de Vlaamse Belastingdienst dat moeten doen op grond van een arrest van het Hof van Cassatie.

We gaan even naar de overzijde, naar de federale administratie. De interpretatie van de federale administratie was in het verleden altijd dat er geen successierechten moesten worden geheven op verzekeringsgiften, omdat de begunstigde door de schenking van een levensverzekering in de plaats treedt en verzekeringnemer wordt, en er dus geen sprake kan zijn van een derdenbeding, waardoor er geen erfbelasting meer betaald moest worden, tevens logisch aangezien er al schenkingsrechten waren betaald.

Maar VLABEL is een andere interpretatie toegedaan. In tegenstelling tot de interpretatie van de federale administratie nam VLABEL op 12 oktober 2015 reeds een ander standpunt in: dat er bij een dergelijke schenking wel sprake blijft van een derdenbeding, dat er geen indeplaatstreding is door de begiftigde, dat die geen verzekeringnemer wordt, en dat bij zo'n uitkering, bij overlijden dan, wel erfbelasting verschuldigd blijft, boven op de schenkbelasting die al betaald werd, als het een officiële, notariële schenking was. Dit standpunt werd op 23 december 2016 decretaal verankerd voor overlijdens vanaf 1 januari 2017. Vandaar dat de datum 31 december 2016, inwerkingtreding januari 2017, zo belangrijk is.

Drie erfgenamen van een dame, die aan haar erfgenamen in 2013 verschillende levensverzekeringen had geschonken, en overleed op 30 december 2016, hebben de erfbelasting die VLABEL wilde heffen, gecontesteerd. Ze trokken naar de rechtbank en vervolgens naar het Hof van Beroep in Gent. Omdat de wettekst over de hele periode onveranderd is gebleven, en op grond van het vertrouwens- en rechtszekerheidsbeginsel, oordeelde het hof dat het standpunt op het ogenblik van de schenking van toepassing was. VLABEL was niet akkoord met het vonnis en stapte naar het Hof van Cassatie, dat de eerdere uitspraak bevestigde.

In het nieuwe standpunt, waar ik daarstraks naar verwees, het VLABEL-standpunt van 9 mei 2022, erkent VLABEL dat voor sterfgevallen tot en met 31 december 2016, de cassatiearresten van toepassing zijn. Maar het voegt eraan toe: "Voorzamelde rechtspraak en het daarmee in overeenstemming gebrachte standpunt worden niet aanzien als een nieuw gegeven en kunnen dus niet leiden tot ambtshalve ontheffing." Anders gesteld: VLABEL is niet van plan om de geheven successierechten terug te betalen.

VLABEL baseert zich op een artikel in de Vlaamse fiscale wetgeving dat stelt dat een nieuw rechtsmiddel of een wijziging van jurisprudentie niet als een nieuw gegeven beschouwd kan worden. De belastingdienst alludeert er allicht op dat de cassatiearresten

een wijziging van jurisprudentie inhouden. Dat is echter niet het geval. De federale fiscale administratie hanteerde immers altijd het standpunt dat bij verzekeringsgiften nadien, bij overlijden, geen successierechten moesten worden betaald.

Ik weet dat dit iets zeer technisch is, minister, maar ik denk dat we toch duidelijkheid mogen hebben inzake de gevolgen op het vlak van successierechten bij verzekeringsgiften, waar in het verleden al dan niet schenkingsbelasting op betaald werd, een standpunt eigenlijk op wat de erfrechtelijke gevolgen zijn voor dergelijke verzekeringsgiften.

Vandaar mijn vraag wat uw positie in dit dossier is, als u daar wilt en kunt op antwoorden.

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Mag ik nu nee zeggen? (*Gelach*)

Sarah Smeyers (N-VA): Nee, want dat hebt u al eens gedaan. (*Gelach*)

Minister Matthias Diependaele: Ja, inderdaad. (*Gelach*)

Maar laat het feit dat ik daar wat meer tijd voor gevraagd had, om u een degelijk antwoord te bezorgen, het bewijs zijn van de intentie om echt te kijken of hier een oplossing voor was. Ik moet eerlijk bekennen: ik heb twee zaken meegemaakt die me voor de rest van mijn leven zullen tekenen. Eerst en vooral heeft elke jurist die ik hierover gesproken heb, me duidelijk gemaakt dat ze hierover 100 procent zeker zijn. Normaal gezien zullen juristen bij een advies antwoorden met 'misschien dat', en 'dat kan ook' ... Er zijn altijd wel andere dingen. Dat was hier niet. Het was zeer duidelijk. En ten tweede, het moeilijkste dan nog, is dat ik hen gelijk heb moeten geven. Het waren dingen die ik wilde vermijden, maar het is wel zo.

Het doet me denken aan de tijd rond 1996, met Marc Dutroux. Ik heb nog meegelopen in de betogingen, vanuit de school georganiseerd nog wel. En toen liep er een plakkaatje mee dat zei: 'Rechten studeren kan je gezondheid schaden'. Wel, hier is daar een bewijs van.

Ik dank u voor uw vraag, en dank u zeker ook voor uw geduld. Ik heb het dossier intussen grondiger kunnen bestuderen. Die problematiek van de verzekeringsgift die in uw vraag aan bod komt, is genuanceerder dan ze op het eerste gezicht lijkt. Het gaat om het volgende, en het is inderdaad redelijk technisch, maar ik probeer het heel helder uiteen te zetten: als een verzekeringsnemer een bestaande polis tijdens zijn of haar leven schenkt aan de begunstigde, schenkt hij zijn of haar rechten als verzekeringsnemer. De vraag is of er, wanneer de schenker overlijdt, nog sprake is van een derdenbeding, uitgaande van de erflater. Dat is namelijk een cruciaal element voor de mogelijke toepassing van artikel 2.7.1.0.6 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit (VCF). Met andere woorden: om te bepalen of de uitkering aan de begunstigde bij het overlijden van de schenker aanleiding geeft tot de heffing van erfbelasting of niet.

Eenvoudig voorgesteld, betreft het de volgende situatie: de verzekeringnemer A sluit een verzekering af op zijn eigen hoofd. Bij overlijden van de verzekerde A, wordt het kapitaal uitgekeerd aan de begunstigde van de verzekering, persoon B. De verzekeringnemer A kan ervoor opteren de rechten op de levensverzekering reeds bij leven te schenken aan de begunstigde B van de levensverzekering, via een zogenaamde verzekeringsgift. Op die manier wordt de levensverzekering omgezet van een AAB-configuratie in een BAB-configuratie.

Wat de fiscale gevolgen zijn van een verzekeringsgift voor de erfbelasting vormde jarenlang een groot punt van discussie in de rechtsleer, en was geen uitgemaakte

zaak. De federale administratie was uiteindelijk van mening dat, ingevolge de overdracht van de rechten van de verzekeringnemer aan de begunstigde, het initieel beding ten behoeve van een derde werd omgezet in een beding ten behoeve van zichzelf, zodat op de uitkering bij overlijden geen erfbelasting verschuldigd was.

VLABEL, dat vanaf 1 januari 2015 de dienst van de erfbelasting overnam van de federale administratie, had met betrekking tot deze materie een andere visie. VLABEL had ook de mogelijkheid zijn visie uit te werken omdat een overdracht van bevoegdheden ook een overdracht van beoordelingskaders met zich meebrengt. Ja, dat is dus logisch.

Ik zal dat nader toelichten, maar gelet op de materie kan ik helaas niet vermijden dat dit een vrij technische uiteenzetting zal worden.

VLABEL heeft in oktober 2015 in standpunten 15.133 en 15.142 de stelling ingenomen dat de schenking van een levensverzekeringscontract de toepassing van artikel 2.7.1.0.6 Vlaamse Codex Overheidsfinanciën bij de uitkering niet uitsluit. Concreet betekent dit het volgende: als de schenking van de polis ter registratie wordt aangeboden en fiscaal gelokaliseerd is in het Vlaamse Gewest, wordt op deze schenking de schenkbelasting geheven. Indien er nadien een uitkering plaatsvindt, ingevolge een door de oorspronkelijke verzekeringnemer in het voordeel van de begunstigde gemaakt beding, dan valt deze uitkering onder de toepassing van artikel 2.7.1.0.6 paragraaf 1 VCF. Het voorwerp van deze uitkering is immers niet hetzelfde als het voorwerp dat met de schenkbelasting is belast. Daarom kan er geen toepassing worden gemaakt van artikel 2.7.1.0.6 paragraaf 2 laatste lid ten eerste van de VCF, en is er dus erfbelasting verschuldigd.

Ik zie dat iedereen nog goed mee is. Oké.

Hoewel een overdracht van bevoegdheden inhield dat VLABEL zelf standpunten kon innemen om de regelgeving verder te verduidelijken, stuitte de visie van VLABEL van bij de aanvang op veel weerstand. Niet geheel verwonderlijk, aangezien de verzekeringsgift vaak werd gebruikt als fiscaal interessant instrument van succesplanning. Om een einde te stellen aan de discussies en onzekerheden, werd de regelgeving aangepast. Voor overlijdens vanaf 2017 werd het standpunt van VLABEL decretaal verankerd, en werd het probleem van de economisch dubbele belasting – eerst schenkbelasting, daarna erfbelasting – aangepakt door een aftrekgeregeling te voorzien in artikel 2.7.3.2.8 paragraaf 2 VCF. De belastbare grondslag van de schenkbelasting kan in mindering gebracht worden van de belastbare grondslag van de erfbelasting, zodat er enkel nog erfbelasting verschuldigd is op de aangroei die ontstaan is na de aan de schenkbelasting onderworpen schenking van de polis.

Juist? Oké. *(Gelach)*

De onduidelijkheid is sinds 2017 dus weggewerkt. Ondertussen waren er wel rechtszaken lopende in dossiers waar er wel nog toepassing is gemaakt van het gecontesteerde standpunt 15.133. Inhoudelijk gezien waren er in de drie betrokken geschildossiers twee grote discussiepunten. Enerzijds de inhoudelijke discussie over de grond van de zaak, en anderzijds de discussie rond het vertrouwensbeginsel. In de drie geschildossiers oordeelde het Hof van Beroep in Gent weliswaar dat het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel door VLABEL werd geschonden vanwege het feit dat een ander standpunt werd ingenomen dan de federale overheid.

Maar hoewel de drie geschildossiers inhoudelijk gelijklopend zijn, werden er door het Hof van Beroep in Gent geen inhoudelijk identieke arresten geveld. In deze drie zaken werd door VLABEL een voorziening bij het Hof van Cassatie ingeleid. Deze voorziening werd afgewezen, met als gevolg dat er nu drie cassatiearresten zijn die – niettegenstaande het gelijkaardige feiten betreft – anders beoordeeld worden, zij het telkens, elke keer, in het nadeel van VLABEL.

Het is dus niet correct te stellen dat er inhoudelijk altijd maar één bepaalde visie is geweest in de rechtsspraak, en dat het vroegere standpunt van de federale administratie het enige juiste is. Gelet op deze arresten werden standpunten 15.133 en 15.142 aangepast op 9 mei 2022. Concreet zal VLABEL artikel 2.7.1.0.6 paragraaf 1 VCF niet meer toepassen voor de overlijdens die zich hebben voorgedaan voor de tussenkomst van de decreetgever, dat wil zeggen: voor de overlijdens die zich hebben voorgedaan tot en met 31 december 2016.

Het is ook belangrijk dat dit een probleem is uit het verleden, en een betrekkelijk ver verleden, fiscaal gezien.

Zo kom ik bij uw vraag. Wat nu met andere dossiers uit het verleden? Dat is een beetje het lastige.

Zoals u zelf reeds aangeeft, stelt VLABEL dat de voormelde cassatiearresten en de daarmee in overeenstemming gebrachte standpunten niet leiden tot ambtshalve ontheffing voor andere dossiers waarin die standpunten zijn toegepast.

Ik zal zeker begrip opbrengen voor de bezorgdheden en twijfels die u hierover uit. In eerste instantie riep het feit dat er geen ambtshalve ontheffing mogelijk is, bij mij ook vraagtekens op. Maar mijn administratie heeft mij een duidelijke analyse bezorgd, een analyse die bovendien bevestigd wordt door de recente rechtsspraak. Sommige fiscale specialisten brengen weliswaar een andere visie in de pers, maar hun visie wordt niet bevestigd door de rechtsspraak. Er mag uiteraard verwacht worden dat een overheidsinstelling gerechtelijke uitspraken respecteert, en dat doet VLABEL ook.

Ik verklaar me nader hoe u dat moet zien. Er bestond vroeger discussie of er sprake was van een nieuw feit dat aanleiding gaf tot ambtshalve ontheffing als de gewone hoven en rechtbanken, waaronder ook het Hof van Cassatie dient inbegrepen te worden, een regel ongrondwettelijk verklaarden. Intussen heeft het Grondwettelijk Hof zich uitgesproken over deze problematiek. Ik citeer uit een arrest van het Grondwettelijk Hof van 26 november 2020: "Artikel 376 van het wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 schendt de artikelen 10, 11 en 172 van de grondwet niet, in de interpretatie dat de beslissingen van de hoven en de rechtbanken waarbij de ongrondwettigheid van een reglementaire fiscale bepaling wordt vastgesteld, geen nieuw gegeven zijn dat in aanmerking komt voor de ambtshalve ontheffing van overbelastingen." (*Opmerkingen*)

(De vergadering wordt geschorst wegens een ontruimingsoefening.)

De voorzitter: Collega's, de minister heeft beloofd dat hij de laatste twee zinnen zal hernemen.

Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Voorzitter, ik had juist een citaat gegeven van het Grondwettelijk Hof van 26 november 2020. Ik ga dat niet herhalen.

Het Grondwettelijk Hof heeft in een arrest van 13 oktober 2022 zijn arrest van 26 november 2020 nogmaals bevestigd. In een recente rechtsspraak van het Hof van Beroep in Gent de dato 22 februari 2022 en van het Hof van Beroep in Antwerpen de dato 29 maart 2022, krijgt de rechtsspraak van het Grondwettelijk Hof eveneens navolging. Dit staat dus haaks op de bewering van fiscale specialisten dat een arrest van het Hof van Cassatie logischerwijze leidt tot een ambtshalve ontheffing in andere dossiers. Samengevat kan op basis van de rechtsspraak gesteld worden dat een arrest van het Hof van Cassatie alleen rechtstreekse gevolgen heeft tussen de betrokken procespartijen, 'inter pares' zoals dat heet. Ook al heeft een cassatiearrest weliswaar een belangrijke morele draagwijdte, het is geen uitspraak met

algemene draagwijdte, dus niet 'erga omnes'. Een dergelijk arrest is dus geen nieuw feit en dus is het helemaal niet onlogisch dat er geen ontheffing mogelijk is voor dossiers uit het verleden. Van mijn administratie heb ik overigens vernomen dat er inmiddels ook een rechtszaak lopende is over deze specifieke problematiek. Uiteindelijk zal een rechtscollège dus zelf beoordelen wat de impact is van een uitspraak van het Hof van Cassatie op andere belastingplichtigen die niet tijdig een bezwaar hebben ingediend en zal dit verder licht werpen op de kwestie. Mogelijk zal het Hof van Cassatie hier dus zelf over kunnen oordelen.

Ten slotte wil ik er de aandacht op vestigen dat er in de fiscale procedure termijnen zijn voorzien om bezwaar in te dienen en naar de rechtbank te gaan. Als men als belastingplichtige niet akkoord gaat met een aanslag, moet men bezwaar indienen, anders is de aanslag definitief. Stel dat X en Y een gelijkaardige aanslag krijgen, maar X dient bezwaar in en Y niet, dan is het voor Y einde verhaal, ook al zou X later voor de rechtbank gelijk krijgen. Dat is inherent aan de fiscale procedure en is zeker geen uitvinding van VLABEL maar vloeit voort uit het aspect rechtszekerheid. Men kan het ook vergelijken met twee chauffeurs die door eenzelfde flitspaal worden geflitst. De eerste chauffeur betaalt zijn boete maar de tweede trekt naar de rechtbank en stelt dat de boete onterecht is omdat de flitspaal niet of niet correct geïkt werd. Stel dat die laatste gelijk krijgt van de rechtbank, dan zal die zijn boete niet moeten betalen. Dat betekent niet dat de eerste zijn boete terugbetaald zal krijgen. De uitspraak van de rechter werkt ook dan alleen voor die ene partij.

Momenteel loopt er overigens nog een geding waarbij de tegenpartij een standpuntenwijziging na een negatief vonnis aangrijpt om een verzoek tot ambtshalve ontheffing in te dienen bij VLABEL. In dit dossier heeft de rechtbank in Gent zeer recent nog eens benadrukt dat een ambtshalve ontheffing geen middel is om de belastingplichtige een bijkomende procedure aan te reiken. Door een ruime interpretatie van de mogelijkheden van de ambtshalve ontheffing trachten belastingplichtigen de ambtshalve ontheffing aan te wenden als een verkapte bezwaarprocedure. Dat heeft de wetgever niet voor ogen bij een toepassing van de ambtshalve ontheffing.

Als ik het mag samenvatten: het gaat allemaal wel veel verder dan de problematiek van de levensverzekeringen. De vraag is dan ook: kan het definitieve karakter van een aanslag ten aanzien van een bepaalde belastingplichtige nog worden beïnvloed door de procedure die een andere belastingplichtige heeft gevoerd? Het antwoord van de rechtspraak is tot op heden duidelijk: dat is niet het geval.

We moeten ons ervan bewust zijn dat we het hier hebben over de basisbeginselen van de fiscale procedure. De discussie kan zich voordoen in om het even welk dispuut met de fiscus, ook al ogen die basisprincipes niet altijd sympathiek en voelen we de frustratie van de betrokken burgers. We moeten ons ervoor hoeden om overhaast en emotioneel te reageren en zo het kind met het badwater weg te gooien. Die basisprincipes hebben wel degelijk hun waarde en we houden ons er beter aan.

De voorzitter: Mevrouw Smeyers heeft het woord.

Sarah Smeyers (N-VA): Minister, dank u wel voor uw uitvoerige antwoord. Ik kan u alleen maar danken dat u de tijd hebt genomen om mijn vraag terdege te bestuderen, en het antwoord ook zo uitvoerig mogelijk te maken. Ik concludeer, of ik herhaal uw conclusie: het belangrijkste zijn inderdaad de rechtsgevolgen inter pares en niet erga omnes van de cassatie-uitspraak, waardoor er in deze specifieke casus dus geen rechten te putten zijn uit die cassatierechtsspraak.

Maar zoals u zelf al zei: we hoeven het in het parlement niet over specifieke casussen te hebben. De rechtsonderhorigen hebben hun weg naar cassatie gevonden. Zij zullen hopelijk daar hun recht kunnen vinden. Maar ik begrijp: *dura lex, sed lex*. Een inwerkingtreding van een bepaling van de VCF op een bepaalde datum ... Het is een hakbijl. Je moet ooit een regel in werking laten treden.

Het is heel erg, in dit geval, en het voelt inderdaad als niet rechtvaardig aan, dat het overlijden dateert van twee dagen ervoor, en dat er in dit specifieke geval dus een dubbele belasting is geheven waar geen ambtshalve ontheffing van is geweest, maar waar tot op vandaag geen uitspraak of geen standpunt is gevolgd dat er sprake was van bis in idem, dus dat er sowieso én registratierechten én successierechten zijn geheven op deze verzekeringsgift.

Uw antwoord – ook al was het zeer technisch, maar ik heb het gevolgd, ondanks onze pauze – is een heel duidelijke herbevestiging van het standpunt dat de Vlaamse Belastingdienst heeft ingenomen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sarah Smeyers aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de digitale erfenisaangifte – 757 (2022-2023)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Smeyers heeft het woord.

Sarah Smeyers (N-VA): Minister, voor wie in Vlaanderen een aangifte voor de erfbelasting moet indienen, wat altijd is naar aanleiding van een overlijden en meestal niet de leukste periode in iemands leven, hebt u de procedure vergemakkelijkt. Dat kan sinds begin van dit jaar ook online. Vroeger moest je daarvoor een pdf opladen maar nu kan dat via een onlinemodule die de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) ontwikkelde, waar men eerst 9 vragen krijgt over de huwelijksstatus, het al dan niet bestaan van een huwelijkscontract, de woonplaats van de afgelopen 5 jaar enzovoort. Dat zijn allerhande relevante vragen bij de start van de indiening van een aangifte van nalatenschap. Na die 9 vragen krijgt de aangever enkele invulschermen te zien die relevant zijn voor de desbetreffende nalatenschap en hoeft men geen 28 pagina's meer te doorworstelen.

De onlinemodule probeert de kans op fouten zo veel mogelijk te beperken door informatie te voorzien over bepaalde termen en te verduidelijken welke gegevens verplicht ingevuld moeten worden. Voor de ondertekening gebeurt er ook een automatische controle op bepaalde gegevens. Daarnaast kan de aangever ook nog een onlineafspraak maken met een deskundige om te helpen bij het invullen, wat een heel goede dienstverlening is. Het aangifteplatform maakt de aangevers bovendien attent op mogelijke voordelige regelingen zodat de aangevers zeker niet te veel betalen.

Jaarlijks verwerkt VLABEL ongeveer 63.000 erfenisdossiers. Op zo een groot aantal gebeurt het al eens dat een aangifte van nalatenschap onvolledig is. Dan moet de dienst zowat in de helft van de gevallen bijkomende vragen stellen of correcties uitvoeren, wat een zware belasting is voor VLABEL. Via de onlineaangifte hoopt de dienst een belangrijk deel daarvan op voorhand te ondervangen. Dat is goed voor VLABEL maar ook wel voor de Vlaamse rechtsonderhorige.

Voor de verwerking heeft de onlineaangifte eveneens voordelen omdat de gegevens door de administratie niet meer moeten worden overgetikt of gekopieerd. Dat was via de vorige aangifte met een geüploade pdf nog omslachtig. Dat is allemaal weggewerkt.

Minister, over die nieuwe module heb ik enkele vragen. Het systeem bestaat nu bijna een jaar. Wat zijn de eerste ervaringen met het nieuwe systeem? Hoeveel digitale aangiften zijn er al verwerkt? Voldoet dit aan uw verwachtingen? Voor sommige mensen is de digitalisering een moeilijke te nemen horde, ook al zet de

Vlaamse Regering heel erg in op e-inclusie. Op welke manier is er bij het uitwerken van deze module rekening gehouden met de digitale inclusie? Is er een evaluatie van het nieuwe systeem voorzien? Zo ja, wanneer kan die worden verwacht?

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Mevrouw Smeyers, dank u wel voor uw vragen. Van bij de start op 14 maart 2022 vonden burgers vlot hun weg naar de toepassing 'ERFonline' van VLABEL om de aangifte digitaal in te dienen. In totaal werden tot nu toe iets meer dan vierduizend aangiften van nalatenschap online via deze tool ingediend. Dat betekent dat er door burgers maandelijks ongeveer vijfhonderd aangiften via ERFonline worden ingediend. Dat maakt dus ongeveer 25 procent van alle door burgers ingediende aangiften uit.

Ik ben enerzijds wel tevreden met het resultaat maar ik verwacht vooral dat het in de toekomst nog verder zal stijgen. Met onlinetoepassingen is het in het begin meestal een beetje moeilijk en is men wat terughoudend of is er zelfs een beetje weerstand, maar zeker voor een instrument als dit, zal dat geleidelijk aan stijgen. Vergelijk het met bijvoorbeeld Tax-on-web. Dat is ook geleidelijk aan gegroeid. Dat is een goede zaak.

ERFonline is een digitale toepassing. Hoewel ze zeer gebruiksvriendelijk is, besef ik dat dat niet voor iedereen vanzelfsprekend is. Ik besef tegelijk ook dat onvoldoende digitale geletterdheid helaas in alle segmenten en leeftijdscategorieën van onze samenleving aanwezig is. Net daarom biedt de administratie alternatieven en hulp aan voor deze mensen. Wie dat wil, kan nog altijd een aangifte van nalatenschap met de hand invullen en een papieren formulier met de post indienen, zoals in 'the good old days'.

Net zoals voor andere belastingen kan een burger bijkomende informatie of uitleg vragen aan de Vlaamse Belastingdienst. Zo kan in de 5 provinciehoofdsteden en in Aalst – belangrijk om daar even bij stil te staan – een afspraak worden gemaakt aan de loketten. Ook online videoafspraken met gespecialiseerde medewerkers zijn mogelijk. Wekelijks worden er ongeveer 15 afspraken met betrekking tot erfbelastingdossiers georganiseerd. Ook aan de voorlichters van 1700, de infolijn van de Vlaamse overheid, werd door VLABEL in een opleiding voorzien over ERFonline maar dit beperkt zich wel tot eenvoudige vragen om info. Zij krijgen hierover ongeveer 185 vragen per maand.

Uiteraard blijft het een ultiem alternatief om zich bij de indiening van een aangifte van nalatenschap te laten bijstaan door een professional, namelijk een notaris, een bankier enzovoort. Zoals u zelf hebt geschetst, biedt de toepassing vele voordelen ten opzichte van een papieren aangifte. De gerichte vragen zorgen ervoor dat er een aangifte op maat wordt gemaakt waarin de aangever stap per stap begeleid wordt en waarbij hulp geboden wordt aan de hand van hulpwidgets. Voor de administratie wordt de verwerking eenvoudiger.

Wat de evaluatie van deze digitale tool betreft, is er enerzijds een permanente evaluatie door de opmerkingen die via het gratis nummer 1700 worden overgemaakt en via de mogelijkheid die geboden wordt om rechtstreeks vanuit de toepassing eventuele foutmeldingen door te sturen. Anderzijds is intussen beslist dat VLABEL binnenkort in het kader van een klantentevredenheidsonderzoek zal polsen naar de concrete gebruikerservaringen bij ERFonline. Die feedback kan dan worden meegenomen in verdere ontwikkelingen van de toepassing. Laat mij daarbij uit mijn mouw schudden dat VLABEL elk jaar van de Vlaamse Ombudsdienst in het Vlaams Parlement goede punten krijgt voor zijn klantenbenadering en klantvriendelijkheid. Deze score is een traditie waar wij op willen blijven inzetten en dus zorgen we ervoor dat dat ook op dit punt bij ERFonline gebeurt.

De voorzitter: Mevrouw Smeyers heeft het woord.

Sarah Smeyers (N-VA): Minister, dank u wel voor uw antwoord. De rechtzoekende is in dezen helaas elke Vlaming die op een dag een aangifte van nalatenschap moet indienen. Zoals ik bij de vraagstelling al zei, is dat niet de leukste periode in een mensenleven. Het is zeer goed dat de Vlaamse overheid de administratie zo licht mogelijk maakt en het indienen van die nalatenschap faciliteert door, net zoals bij het systeem van Tax-on-web, de gegevens die de Vlaamse Belastingdienst zelf al kent, ook al aan te geven om ervoor te zorgen dat het allemaal wat vlotter verloopt.

U zegt dat 25 procent van de mensen die beslissen om de aangifte zelf te doen en om geen beroep te doen op de hulp van een advocaat, bankier of notaris, het al online doet. Dat is al iets, maar het kan inderdaad nog verbeteren. Dat aantal zal wel stijgen via de nodige mond-tot-mondreclame en campagnes of adviezen. Daar ben ik gerust in.

Het is op zich een goede verbetering voor de Vlaamse burger. Ik kan dat alleen maar toejuichen en ik kijk met u mee uit naar de evaluatie. Maar zoals u zegt, gebeurt er eigenlijk een permanente evaluatie zodat dit constant meer op punt zal worden gesteld. Het is een goede verbetering. Dank u wel.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.